

Jūs tiekāt turēts aizdomās par krimināli sodāma pārkāpuma izdarīšanu

Jūs esat arestēts kā aizdomās turētā persona un nogādāts policijas iecirknī vai esat saņēmis pavēsti par nopratināšanu.

Lets

Jūsu vecums ir diapazonā no 12 līdz 18 gadiem un jūs esat veicis nodarījumu, kas ir pretrunā ar likumu. Piemēram, esat veicis vandālisma aktu, zādzību vai uzbrukumu.

Policija (vai cits izmeklēšanu veicošs dienests vai iestāde) ir jūs arestējusi, nogādājusi policijas iecirknī un veic attiecīgā gadījuma izmeklēšanu. Vai arī esat saņēmis pavēsti ierasties policijas iecirknī, jo policija vēlas jūs nopratināt. Nopratināšana nozīmē, ka policijas pārstāvji vēlas ar jums aprunāties un uzdos jums jautājumus. Ir svarīgi, lai jūs zinātu savas tiesības. Tādēļ jums ir rūpīgi jāizlasa šī informācija. Visus jautājumus, kuri rodas pēc tam, varat uzdot savam advokātam vai policijai.

Jūs esat arestēts un nogādāts policijas iecirknī

Kādas ir jūsu tiesības?

- Policijai ir jāpaziņo jums, par ko jūs tiekāt turēts aizdomās.
- Policijai ir jānodrošina jums likumīgais pārstāvis – advokāts. Advokāts vienmēr darbojas tikai jūsu vārdā un nav saistīts ar policiju. Ja policija noorganizē advokāta ierašanos, jūsu personas dati (vārds, adrese, dzimšanas datums utt.) tiek nodoti Juridiskās palīdzības administrācijai (Raad voor Rechtsbijstand). Juridiskās palīdzības administrācija reģistrē jūsu personas datus un nodod tos jūsu advokātam.

Informācija vecākiem, aizbildņiem vai aprūpētājiem

Jūsu bērns tiek turēts aizdomās par krimināli sodāma pārkāpuma izdarīšanu. Šajā informācijas apkopojumā ir paskaidrots, kādas ir jūsu bērna tiesības policijas izmeklēšanas laikā. Policijai ir jāziņo jums, ka jūsu bērns ir arestēts un atrodas policijas iecirknī. Policijai arī ir jāpaziņo jums par izmeklēšanas turpmāko norisi. Varat vienoties ar policiju par jūsu bērna apmeklēšanu un sarunām pa tālruni.

Papildinformācija

Lai saņemtu papildinformāciju, apmeklējiet vietni www.juridischloket.nl vai zvaniet uz 0900 – 8020 (maksā par zvanu ir € 0,25 minūtē).

- Ar jums tiksies prokurora palīgs (hulpofficier van justitie) – augsta līmeņa tiesībsargājošo iestāžu darbinieks, kas strādā ar policiju. Prokurora palīgs izskaidros jums jūsu tiesības un var uzdot jums jautājumus. Jums nav obligāti jāsniedz atbildes uzdotajiem jautājumiem no (tomēr, ja vēlaties, varat to darīt). Jums ir tiesības klusēt. Prokurora palīgs arī informēs jūs par turpmāko norisi un izlems, vai jums jāpaliek policijas iecirknī.
- Ārsts vai cits mediķis var pārbaudīt, vai jūsu veselības stāvoklis ir atbilstošs nopratināšanai vai citu policijas izmeklēšanas darbību veikšanai. Ja pastāv atbilstošs iemesls, policija, jūsu advokāts, jūsu vecāki (aizbildņi vai aprūpētāji) vai jūs varat pieprasīt ārsta vizīti. Ārsts var konstatēt, ka dotajā brīdī jūsu veselības stāvoklis nav atbilstošs nopratināšanai vai citu policijas izmeklēšanas darbību veikšanai. To darīt nav policijas pienākums. Ārsta veiktā izmeklēšana ir bezmaksas.
- Ja nerunājat vai nesaprotat holandiski, vai arī pārvaldāt šo valodu tikai nedaudz, jums ir tiesības izmantot tulka pakalpojumus. Tulka pakalpojumi ir bezmaksas.
- Jums ir tiesības izlasīt jūsu lietas dokumentus (policijas pierakstīto informāciju par jūsu lietu). Tomēr prokurora palīgs var izlemt, ka tas dotajā brīdī nav jums atļauts. Ja nesaprotat holandiski vai pārvaldāt šo valodu tikai nedaudz, jums ir tiesības izlasīt vissvarīgākās daļas savā dzimtajā valodā, lai jūs pilnībā sapratu rakstīto.

Kas vēl notiks?

- Policijai ir jāziņo jūsu vecākiem (aizbildņiem vai aprūpētājiem), ka jūs ir aizturējusi policija. Ja jums nav vecāku (aizbildņa vai aprūpētāju) vai arī nav iespējams sazināties ar vecākiem (aizbildni vai aprūpētājiem), policijas darbinieki lūgs jums nosaukt kādu pieaugušu personu, ar kuru var sazināties pa tālruni. Ja policijai nebūs iespējams sazināties pa tālruni ar atbilstošu pieaugušu personu, policija sazināsies ar Bērnu aprūpes un aizsardzības pārvaldi (Raad voor de Kinderbescherming).
- Bērnu aprūpes un aizsardzības pārvalde arī var pārbaudīt, kāds sods un/vai palīdzība ir jums atbilstoša. To veicot, tiks ņemta vērā jūsu situācija, jūsu nodarījums un šī nodarījuma smaguma pakāpe.
- Jūsu vecāki (aizbildņi vai aprūpētāji) var sazināties ar jums pa tālruni vai apmeklēt jūs policijas iecirknī.
- Ja neesat Holandes valstspiederīgais, varat lūgt policiju sazināties ar jūsu valsts vēstniecību.

Policijas veikta aizturēšana

- Ja jūs tiek atzīmēti aizdomās par mazsvarīgu pārkāpumu, piemēram, aizskarošu izteikšanos, policija drīkst jūs aizturēt periodā līdz 6 stundām. Šajā periodā neietilpst nakts laiks (no

plkst. 00:00 līdz 09:00). Pēc šī perioda beigām policijai ir jāsāta brīvo.

- Ja jūs tiek atzīmēti aizdomās par smagu noziedzīgu nodarījumu (piemēram, vandālismu, zādzību vai uzbrukumu), policija drīkst jūs aizturēt periodā līdz 9 stundām. Arī šajā periodā neietilpst nakts laiks (no plkst. 00:00 līdz 09:00). Pēc šī perioda beigām tiks izlemts, vai tiks atzīmēti ilgāk. Šī pagarinātā aizturēšanas perioda maksimālais ilgums ir 3 dienas (tas tiek dēvēts par īslaicīgo aizturēšanu (inverzekeringstelling)).
- Ja tiek arestēts vakarā, policijas darbinieki var izlemt nopratināt jūs vēlāk. Policijas darbinieki pēc tam norādīs, cikos jums un jūsu vecākiem (aizbildņiem vai aprūpētājiem) nākošajā dienā jāierodas policijas iecirknī. Šis norādījums ir jāizpilda.
- Ja paliekat īslaicīgajā aizturēšanā, dažreiz var tikt atļauts nakšņot citā vietā, piemēram, mājās. Tomēr dienas laikā joprojām ir jāatrodas policijas iecirknī. Par atļauju nakšņot ārpus policijas iecirkņa lemj policija un prokurors. Lēmumu par paturēšanu apcietinājumā ilgākā periodā pieņem mirtiesnesis.
- Ja nepiekrītat arestam vai paturēšanai apcietinājumā ilgākā periodā, jums jāvēršas pie sava advokāta.
- Ja nejutaties labi, jums par to jāinformē savs advokāts vai policija. Policija nodrošinās, lai jūs apmeklētu ārsts vai jūs saņemtu nepieciešamos medikamentus.
- Tiklīdz jūsu atrašanās īslaicīgajā apcietinājumā vairs nav nepieciešama, policijai ir jāsāta brīvo.

Advokāts

- Ja esat aizturēti un atrodaties policijas iecirknī, policija nodrošinās jums advokātu. Advokāts rīkojas jūsu vārdā un rīkojas tikai atbilstoši tam, ko esat kopīgi pārrunājuši.
- Ja pazīstat kādu advokātu un vēlaties ar to tikt, jums par to jāinformē policija. Policija pēc tam sazināsies ar šo advokātu jūsu vārdā.
- Advokāts pie jums ieradīsies pēc iespējas drīzāk. Jums būs jāgaida advokāta ierašanās – tas var aizņemt aptuveni 2 stundas. Policija nenoklausās jūsu sarunas ar advokātu. Advokāts nedrīkst izpaust šajā sarunā pārrunāto citām personām, tostarp policijas pārstāvjiem. Advokāts drīkst izpaust šādu informāciju tikai ar jūsu atļauju. Ja jūsu sarunā ar advokātu piedalījās tulks, arī tulks nedrīkst izpaust sarunā pārrunāto informāciju policijai.
- Ja jūs arestēja policijas pārstāvji, parasti par advokāta pakalpojumiem nav jāmaksā. Ja jūs netikāt arestēti, bet tikāt uzaicināti ierasties policijas iecirknī, lai atbildētu uz jautājumiem, par advokāta pakalpojumiem ir jāmaksā. Vienmēr jautājiet savam advokātam, vai viņa pakalpojumi jums ir pieejami bez maksas.

Nopratināšana

Saruna ar policistiem

- Policisti sarunāsies ar jums un var uzdot jums jautājumus. Tas tiek dēvēts par nopratināšanu.
- Jums nav obligāti jāsniedz atbildes policistu uzdotajiem jautājumiem no (tomēr, ja vēlaties, varat to darīt). Jums ir tiesības klusēt.

1. Pirms nopratināšanas

- Pirms policisti uzdo jums jautājumus, jums pienākas iespēja pārrunāt notikušo ar savu advokātu. Sarunai ar advokātu ir pieejamas aptuveni 30 minūtes. Nepieciešamības gadījumā var tikt piešķirts papildu laiks.
- Ja nepieciešams, sarunā ar advokātu var piedalīties tuļks.
- Advokāts jums izstāstīs, kas ir gaidāms nopratināšanas laikā, un sniegs padomus par rīcību un policijai sniedzamo informāciju. Advokāts arī var sazināties ar jūsu ģimeni kā arī, jūsu darbavietas vai prakses vietas vadību, lai paziņotu, ka jūs ir aizturējusi policija. Advokāts drīkst to veikt tikai ar jūsu atļauju.

2. Nopratināšanas laikā

- Ja nesaprotat policistu teikto, paziņojiet par to. Policistiem pēc tam tas ir jāizskaidro citos vārdos.
- Ja nepieciešams, nopratināšanā var piedalīties tuļks.

Advokāta klātbūtne nopratināšanas laikā

Nopratināšanas telpā advokāts sēž blakus jums un:

- var būt klātesošs nopratināšanas laikā;
- izteikt komentārus nopratināšanas sākumā un beigās;
- uzdot policistiem jautājumus;
- jautāt jums, vai saprotat teikto;
- nodrošināt, lai jūs netiktu piespiests runāt;
- nodrošināt, lai policisti jūs neiebidētu;
- lūgt aizturēt nopratināšanu. Tādējādi advokāts iegūst laiku sarunai ar jums vienatnē. Varat arī lūgt iespēju runāt ar advokātu vienatnē. Ja šādi lūgumi tiek saņemti pārāk bieži, policija var atteikties tos izpildīt.

Nopratināšanas filmēšana vai ierakstīšana

- Policijai dažreiz ir jāieraksta nopratināšana, izmantojot kameru un/vai mikrofonu. Piemēram, smagu krimināli sodāmu nodarījumu gadījumā, kas ietver nopietnu traumu izraisīšanu vienai vai vairākām personām. To nosaka attiecināmo tiesību aktu prasības. Ja tiek plānots veikt video vai skaņas ierakstīšanu, policijai par to jāinformē jūs pirms nopratināšanas sākuma.

Uzticamas personas klātbūtne nopratināšanas laikā

- Persona, kurai uzticaties (uzticama persona), arī var būt klātesoša visās policijas veiktajās jūsu nopratināšanās. Šī persona var būt, piemēram, jūsu māte vai tēvs. Ja vēlaties, lai nopratināšanā piedalītos jums uzticama persona, paziņojiet par to savam advokātam un policijai. Jums nav obligāti jālūdz nodrošināt uzticamas personas klātbūtni nopratināšanas laikā.
- Uzticamā persona drīkst tikai klausīties. Šī persona drīkst atrasties jūsu tuvumā, bet nedrīkst runāt. Uzticamās personas vecumam jābūt 18 gadiem vai lielākam un šī persona nedrīkst būt jebkādā veidā iesaistīta krimināli sodāmajā nodarījumā, par kura veikšanu jūs tiek turēts aizdomās.
- Policija dažkārt var neatļaut uzticamas personas klātbūtni nopratināšanas laikā. Šādā gadījumā policijai vispirms ir jāvēršas pie prokurora, lai saņemtu piekrišanu.

Protokols

- Nopratināšana tiek dokumentēta protokolā. Tas tiek dēvēts par policijas protokolu (proces-verbaal). Tas ir svarīgs dokuments, kurā ir reģistrēts viss jūsu teiktais nopratināšanas laikā. Tas ir jūsu paziņojums par notikušo.
- Vēlāk prokurors un dažos gadījumos pēc tam arī tiesnesis vai mīrtiesnesis izlasīs jūsu teikto policijas pārstāvjiem. Tādēļ Ir svarīgi, lai jūs rūpīgi izlasītu visu pierakstīto. Ja jums ir grūtības to izlasīt, lūdziet, lai teksts tiktu lasīts balsi.
- Ja piekřitat, ka protokolā ir precīzi atainots jūsu teiktais, policijas pārstāvis lūgs jums to apstiprināt ar savu vārdu un parakstu. Ja nepiekrītat protokolā rakstītajam, varat lūgt policijas pārstāvjus to labot un pievienojiet savu komentāru kopā ar labojumu. Advokāts arī var pārbaudīt, vai policijas pārstāvji ir precīzi pierakstījuši jūsu teikto, un sniegt jums palīdzību šajā jautājumā.

Informācija par publikāciju

Šo informāciju sagatavoja:

Tieslietu ministrija

PO Box 20301 | 2500 EH The Hague

2019. gada jūnijs | 121846

